

रयत शिक्षण संस्थेचे,
राजर्षी छत्रपती शाहू कॉलेज कोल्हापूर
बी. ए.-२ सेमिस्टर - ४ पूर्व परीक्षा मार्च -२०२०
पर्यटन भूगोल पेपर -II (IDS)
पर्यटन विकास आणि नियोजन

वार व दिनांक: बुधवार १८.०३.२०२०

एकूण गुण : 50

वेळ : स. १०.३० ते १२.३०

- सूचना : १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२. आवश्यक तेथे नकाशे व आकृत्या काढा,
३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
४. नकाशा स्टेन्सील वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न १. खालील प्रश्नासाठी योग्य पर्याय निवडा.

१०

१. खालीलपैकी प्राचीन कालखंडातील पर्यटन स्थळ कोणते आहे ?
अ. महाबळेश्वर   ब. लोणावळा   क. काशी   ड. कलकत्ता
२. खालीलपैकी कोणत्या देशाच्या अर्थव्यवस्थेमध्ये पर्यटनाचा वाटा उल्लेखनीय आहे ?
अ. भारत   ब. U.S.A   क. पाकिस्तान   ड. स्वित्झर्लंड
३. MTDC चे मुख्यालय कोठे आहे?
अ. मुंबई   ब. पुणे   क. नागपूर   ड. कोल्हापूर
४. अयोध्या हे खालीलपैकी कोणते पर्यटन स्थळ आहे?
अ. नैसर्गिक   ब. प्राकृतिक   क. धार्मिक   ड. सांस्कृतिक
५. हिंदू धर्मियांचे दक्षिण भारतातील प्रसिद्ध पर्यटन स्थळ कोणते?
अ. बनारस   ब. देवप्रयाग   क. तिरुपती   ड. पंढरपूर
६. शरावती नदीवर कोणता धबधबा आहे?
अ. धुवांधार   ब. जोग   क. सहस्रधारा   ड. नायगारा
७. राजस्थानमधील थंड हवेचे ठिकाण कोणते ?
अ. उटी   ब. सिमला   क. दार्जीलिंग   ड. मायुंट अबू
८. काझीरंगा अभयारण्य कोणत्या प्राण्यासाठी प्रसिद्ध आहे?
अ. गेंडा   ब. वाघ   क. सिंह   ड. नीलगाय
९. 'सरदार वल्लभ पटेल' यांचे स्मारक कोणत्या शहरात आहे?
अ. अहमदाबाद   ब. गांधीनगर   क. कच्छ   ड. सुरत
१०. नृसिंहवाडी हे तीर्थक्षेत्र कोणत्या नदी तीरावर वसले आहे?
अ. पंचगंगा   ब. कृष्णा   क. भोगावती   ड. वारणा

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

२०

अ. प्राचीन व आधुनिक कालखंडातील भारतातील पर्यटनाची माहिती लिहा.

किंवा

भारतातील भौगोलिक आणि ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांची थोडक्यात माहिती लिहा.

ब . पर्यटन नियोजन म्हणजे काय? महाराष्ट्रातील पर्यटन नियोजन स्पष्ट करा.

किंवा

महाराष्ट्रातील धार्मिक व सांस्कृतिक पर्यटन स्थळांची थोडक्यात माहिती लिहा.

प्रश्न ३ . टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

२०

अ. पर्यटनाचे राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेतील महत्व

ब. उत्तर भारतातील सांस्कृतिक पर्यटन स्थळे

क. महाराष्ट्रातील पर्यटन विकास

ड. पश्चिम महाराष्ट्रातील किल्ले

इ. दक्षिण भारतातील धार्मिक पर्यटन स्थळे

ई. भारतातील पर्यटन नियोजनाची वैशिष्ट्ये

*****